

Sygn. akt III Ca 334/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący:	SSO Zofia Klisiewicz
Protokolant:	insp. Jadwiga Sarota

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2016r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. D.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Limanowej

z dnia 7 marca 2016 r., sygn. akt I C 797/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 1 200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Zofia Klisiewicz

Sygn. akt III Ca 334/16

UZASADNIENIE

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22.09.2015r. (sygn. akt I Nc 1270/15) Sąd Rejonowy w Limanowej na skutek pozwu wniesionego przez K. D. o zapłatę, nakazał pozwanemu (...) S.A. w W. zapłacić powódce kwotę 5 244,48 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 22.12.2012r. do dnia zapłaty oraz koszty postępowania w kwocie 1 279,50 zł, w tym kwotę 1 200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłaty albo wnieść w tym terminie sprzeciw.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 7.03.2016r. (sygn. akt I C 797/15) Sąd Rejonowy w Limanowej oddalił powództwo K. D. o zapłatę (pkt I) oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego (...) S.A. w W. kwotę 1 217 zł tytułem kosztów postępowania (pkt II).

Powyższy wyrok zaskarżyła powódka apelacją, w której zarzuciła naruszenie art. 5 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 k.c. i art. 385² k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie. Podnosiła, że postanowienia wzorców umownych stosowanych przez stronę pozwaną, a odnoszące się do opłat likwidacyjnych, stanowią klauzule niedozwolone, bowiem nakładają na powódkę opłatę likwidacyjną w wysokości 98% w pierwszym roku obowiązywania umowy, a następnie nieznacznie niższą w kolejnych latach jej obowiązywania, a strona pozwana wysokości tej opłaty nie kwestionowała. Ponadto apelująca stwierdziła, że wbrew stanowisku Sądu I instancji, przesłanką uznania postanowień umownych ustalających opłaty likwidacyjne za abuzywne nie jest brak ich dostatecznej przejrzystości i możliwości zrozumienia przez przeciętnego konsumenta, a to, iż w sposób nieusprawiedliwiony wprowadzają dysproporcje na niekorzyść konsumenta praw i obowiązków wynikających z umowy w zakresie opłaty likwidacyjnej, której sposób ustalenia jest niezależny od poniesionych przez stronę pozwaną kosztów.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelująca powódka wniosła o zmianę pkt I zaskarżonego wyroku przez zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz kwoty 5 244,48 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22.12.2012r. do dnia zapłaty, o zmianę pkt II przez zasądzenie od strony pozwanej kwoty 1 467 zł z tytułu kosztów postępowania oraz o zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Rejonowy wyjaśnił wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy i dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych. Ustalenia te Sąd Okręgowy akceptuje w całości i przyjmuje za własne, co czyni niecelowym ich powtarzanie. Również wnioski prawne wywiedzione na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego są właściwe i Sąd Okręgowy je podziela.

Postępowanie w niniejszej sprawie prowadzone było w trybie uproszczonym. Stosownie zatem do treści przepisu art. 505¹³ § 2 k.p.c., jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Wynika z tego, że uzasadnienie wyroku nie będzie zawierało wskazania szczegółowo podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenia faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Zarzut naruszenia art. 5 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 k.c. i art. 385² k.c. nie zasługuje na uwzględnienie.

Powództwo K. D. zostało oparte na tezie o zastosowaniu przez stronę pozwaną w zawartej przez powódkę umowie ubezpieczenia na życie niedozwolonych klauzul umownych, odnoszących się do sposobu naliczenia i wysokości opłaty likwidacyjnej w sytuacji przedterminowego rozwiązania umowy. Te kwestie reguluje przywoływany już w apelacji artykuł 385¹ § 1 k.c. (zapewne jedynie w wyniku oczywistej omyłki błędnie określony przez powódkę jako art. 385¹ § 1 k.p.c.).

Uznanie konkretnej klauzuli umownej w świetle treści art. 385¹ k.c. za postanowienie niedozwolone wymaga stwierdzenia łącznego wystąpienia obu wymienionych w nim przesłanek, tj. „sprzeczności z dobrymi obyczajami”, jak i „rażącego naruszenia interesów konsumenta”. Przy czym rażące naruszenie interesów konsumenta należy rozumieć jako nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym.

Natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego oznacza tworzenie przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron stosunku umownego. Obie wskazane w art. 385 §1 k.c. formuły prawne służą więc ocenie tego, czy konkretne klauzule umowne przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13.07.2005r., I CK 832/04, LEX nr 1369424). Do tych „dobrych obyczajów” należy zaliczyć zachowanie zasad lojalności, uczciwości i szacunku dla kontrahenta. Obie wskazane w tym przepisie formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta.

O ile rzeczywiście można zakładać, że zastosowane przez stronę pozwaną w przedmiotowej umowie ubezpieczenia rozwiązania mogły stanowić tego typu klauzule niedozwolone, które podlegają ocenie przez Sąd w ramach incydentalnej kontroli zastosowanego wzorca, to nie jest to wystarczające do przyjęcia, że powództwo w niniejszej sprawie jest zasadne. Zależy to bowiem od oceny całokształtu konkretnych okoliczności. Przy dokonywanej ocenie nie można więc pomijać indywidualnego profilu konsumenta.

Biorąc te okoliczności pod uwagę Sąd Okręgowy uznał, że indywidualne właściwości powódki i sytuacja, w jakiej się znajdowała zawierając przedmiotową umowę ubezpieczenia na życie ze stroną pozwaną, odbiegały od cech i sytuacji przeciętnego konsumenta w taki sposób, że wpływa to na dokonaną ocenę poprzez przyjęcie, że powódka miała większe rozeznanie co do mechanizmów regulujących funkcjonowanie instrumentów finansowych, które pozwalało jej rzetelnie ocenić związane z zawarciem umowy ryzyko. W tym miejscu należy przypomnieć, że powódka sama prowadziła działalność gospodarczą w zakresie ubezpieczeń i funduszy emerytalnych i oferowała podobne produkty innym konsumentom z czego pobierała znaczne prowizje sięgające prawie równowartość składki ubezpieczeniowej za okres jednego roku, a zatem jako agent ubezpieczeniowy zdawała sobie sprawę z negatywnych konsekwencji zawarcia takiej umowy. Trudno więc uznać, że wysokość czy skala kosztów związanych z zawarciem takiej umowy nie była jej znana i nie była możliwa do zidentyfikowania przy zawarciu tej umowy, której dotyczy powództwo. Należy zatem uznać, że powódka знаła ryzyko związane z tym instrumentem i na nie się godziła w sposób świadomy i dobrowolny.

W takim wypadku nie można więc uznać, że w tej konkretnej sprawie nie było działania wbrew dobrym obyczajom i nie doszło do rażącego naruszenia interesów konsumenta przy zawarciu umowy, które pozwalałyby na uznanie, że pozwana nie jest uprawniona do zatrzymania opłaty za całkowity wykup polisy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na zasadzie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800).

Zofia Klisiewicz